

**Inhoudelijke toelichting deelkwalificatie
Scoutingkennis**

Scouting Academy 2.0 (v1.2)

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Document locatie in de reeks	4
3	Achtergrondinformatie	5
3.1	Ideeën van Lord Baden-Powell	5
3.2	Wereldbonden WOSM en WAGGGS	5
3.3	Protocollen van Scouting Nederland	5
3.3.1	Gedragscode	5
3.3.2	Protocol grensoverschrijdend gedrag	6
3.4	Relevante wet- en regelgeving	6
3.4.1	Alcohol, drank en drugs	6
3.4.2	Verzekeringen en aansprakelijkheden	6
3.5	Ondersteuningsmogelijkheden die Scouting Nederland te bieden heeft	6
3.6	Benoemings- en kwalificatieproces van leidinggevenden	6
3.7	Democratische besluitvorming in de speltak en groep	7
4	Scoutfit, ceremoniën, wet en belofte	8
4.1	Betekenis van de Scoutfit en de tekens hierop	8
4.2	Tradities	8
4.3	Scoutingwet, de belofte en ceremoniën	8
5	Scoutingspel	9
5.1	Spelvisie SCOUTS	9
5.2	Activiteitengebieden	9
5.3	Afwisselend activiteitenprogramma volgens de doorlopende leerlijn	9
5.4	Verloop van een opkomst en het spelaanbod voor de eigen speltak uitleggen	9
5.5	Participatieladder voor activiteiten toepassen	9
5.6	Structuur bieden volgens de participatieladder en spelthema	10
5.7	Progressiematrix toepassen	13
5.8	Meerwaarde voor jeugdleden met insignes, jaarbadges en awards	13
5.9	Jeugdleden begeleiden in hun ontwikkeling volgens de doorlopende leerlijn	13
5.10	Naleven gedragscode van Scouting Nederland en gedragscode	14
5.11	Materialen juist toe passen en onderhoud	14
5.12	Actief mee te doen aan groeps-, regio- en (inter)nationale activiteiten	14
6	Kamp & scoutingkennis	15
6.1	Verschillen	15

1 Inleiding

Theorie en achtergrond bij de deelkwalificatie Scoutingkennis is geschreven ter ondersteuning van de kwalificatie Leidinggevende.

De inhoudelijke toelichting bij de deelkwalificatie Scoutingkennis is in eerste instantie geschreven voor praktijkbegeleiders en trainers en kan gebruikt worden bij de voorbereiding van opleidingen en trainingen. De kwalificatiekaart is leidend voor de competenties van een leidinggevende. Deze inhoudelijke toelichting is ondersteunend voor praktijkbegeleiders en trainers in het helpen verwerven van de competenties van de kwalificatiekaart door de leidinggevende.

2 Document locatie in de reeks

Deze inhoudelijke toelichting "Scoutingkennis" maakt deel uit van een reeks van tien inhoudelijke toelichtingen die speciaal geschreven zijn door Scouting Nederland met doel ondersteuning te bieden voor de ontwikkeling van competenties behorende bij afzonderlijke deelkwalificaties in het geheel van kwalificeren.

Deze inhoudelijke toelichting heeft betrekking op de kwalificatie van Leidinggevende en Op kamp.

3 Achtergrondinformatie

3.1 Ideeën van Lord Baden-Powell

Baden-Powell (1857-1941) was een onderscheiden officier van de cavalerie en werd een expert in "woodcraft", dat wil zeggen jezelf kunnen redden in onbekend terrein door vaardigheden als spoorzoeken, vuur maken, koken, kamperen, je oriënteren met kaart en kompas, touwverbindingen, EHBO, seinen enz. Hij maakte tijdens de Tweede Matabele-oorlog een klein zakboekje over militair verkennen (Aids to Scouting). Bij zijn terugkeer merkt hij dat het boek dat hij geschreven heeft over militair verkennen in Engeland door leraren en jeugdbewegingen gebruikt wordt. Na een bezoek aan de jongensbeweging "Boys Brigade" werkt hij zijn ideeën voor Scouting uit en geeft het uit als een boek, genaamd **Scouting for Boys** (verkennen voor jongens). De bestaande verenigingen zien er niet veel in, maar onverwacht beginnen de jongens zelf groepen op te richten en moet er in alle haast een vereniging worden opgericht. Hij ziet een grote uitdaging en naar eigen zeggen breekt het tweede deel van zijn leven aan. Zo snel als mogelijk verlaat hij het leger om zich helemaal te wijden aan zijn nieuwe passie. In Augustus 1907 testte hij zijn scoutingmethode tijdens een kamp op Brownsea Island.

De onderwijsmethode (learning by doing, leren door te doen) die hij in scouting bouwde, is verwant aan onderwijsmethoden waarin **zelf- en groepsleren** centraal staan. Maria Montessori beschouwde scouting als de voortzetting van haar onderwijsmethode voor oudere kinderen. Jonge mensen kunnen kennis en vaardigheden opdoen door **samenwerking** in natuurlijke groepen van vrienden die **verantwoordelijkheid** voor elkaar nemen. Ze **leren door te doen** en worden zo zelfstandig. Het ging Baden-Powell om leren buiten het klaslokaal door avontuur en zonder vastgesteld leerplan; zo had hij zelf in zijn jeugd het meeste geleerd.

Bron: Wikipedia, Scoutwiki

3.2 Wereldbonden WOSM en WAGGGS

Er zijn twee wereldbonden: de WOSM en de WAGGGS. Scouting Nederland is lid van beide wereldbonden. De **World Organization of the Scout Movement** (WOSM) (ook wel Organisation Mondiale du Mouvement Scout (OMMS) genaamd) is de grootste scouting wereldorganisatie. Van de WOSM zijn de nationale scoutingorganisaties lid die gestart zijn voor alleen jongens, de nationale scoutingorganisaties die gemengd gestart zijn of die gemengd geworden zijn na een fusie. De WOSM telt 57 miljoen leden in 173 landen. De **World Association of Girl Guides and Girl Scouts** (WAGGGS) is de op een na grootste scouting wereldorganisatie. De WAGGGS telt 10 miljoen leden in 152 landen en richt zich op meisjes.

Bron: scout.org, wagggs.org

3.3 Protocollen van Scouting Nederland

Scouting Nederland maakt gebruik van een aantal protocollen. De hier relevante protocollen zijn het protocol grensoverschrijdend gedrag en de gedragscode. Deze zijn beiden opgesteld om een veilige omgeving te creëren voor alle jeugdleden en vrijwilligers. Op de website van Scouting Nederland zijn beide protocollen te vinden.

3.3.1 Gedragscode

Om een veilige omgeving en een open gespreks sfeer te creëren, is het actief hanteren en uitdragen van omgangsregels, die gelden voor iedereen die betrokken is bij je groep cruciaal. Deze zijn vastgelegd in een gedragscode. Deze gedragscode geeft grenzen aan in het contact met minderjarigen. Er is afgesproken dat deze code door iedereen die een functie binnen je Scoutinggroep vervult, wordt onderschreven. Deze vraag wordt dan ook gesteld wanneer je iemand inschrijft in SOL.

3.3.2 Protocol grensoverschrijdend gedrag

Dit protocol beschrijft de manier waarop we bij Scouting Nederland omgaan met grensoverschrijdend gedrag van leden en jeugdleden. Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan we alle vormen van geweld, diefstal, of seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit protocol is ook van toepassing als er slechts sprake is van 'een vermoeden van' grensoverschrijdend gedrag. Dit protocol kun je op de website van Scouting Nederland vinden.

3.4 Relevante wet- en regelgeving

Informatie over de verklaring omtrent gedrag (VOG) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en hoe deze van toepassing zijn voor scouting is te vinden op de website van Scouting Nederland. Op de website van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) staat nog extra toelichting over de AVG.

3.4.1 Alcohol, drank en drugs

Binnen Scouting Nederland is een duidelijk beleid als het gaat om alcoholgebruik, roken en drugs. Op de website van Scouting Nederland staat voor deze drie onderwerpen het beleid. Voor de regelgeving over alcoholgebruik kun je ook op internet zoeken naar "Wet- en regelgeving Drank- en Horecawet" en voor roken kun je zoeken naar "Wet- en regelgeving Roken en het rookverbod". Voor drugsbezit- en gebruik kent Scouting Nederland geen gedoogbeleid. Het gebruik van drugs is in de Nederlandse wet verboden. Scouting Nederland accepteert daarom geen gebruik van drugs of het in bezit hebben van drugs op scoutinglocaties en tijdens scoutingbijeenkomsten. Daarnaast accepteert Scouting Nederland ook niet dat leden onder invloed van genotsmiddelen naar scoutingbijeenkomsten komen.

3.4.2 Verzekeringen en aansprakelijkheden

Iedereen die lid is van Scouting Nederland is aanvullend verzekerd voor aansprakelijkheid, ongevallen en verkeersdeelname. Daarnaast zijn er diverse aanvullende verzekeringen af te sluiten via de tussenpersoon van Scouting Nederland. Voorbeelden hiervan zijn de botenverzekering, de rechtsbijstandsverzekering en de JOTA-JOTI verzekering. Meer informatie over de standaard en aanvullende verzekering is te vinden op de website van Scouting Nederland. Hier staat ook een link naar de tussenpersoon en kunnen de aanvullende verzekeringen afgesloten worden.

3.5 Ondersteuningsmogelijkheden die Scouting Nederland te bieden heeft

Scouting Nederland biedt aan scoutinggroepen een uitgebreide ondersteuning op allerlei vlakken, hier valt ook persoonlijke ondersteuning door zowel beroepskrachten als vrijwilligers onder. Om een overzicht te krijgen welke ondersteuning er allemaal mogelijk is kijk eens op de website van Scouting Nederland onder "ondersteuning".

3.6 Benoemings- en kwalificatieproces van leidinggevenden

Het benoemings- en kwalificatieproces van leidinggevenden verloopt volgens de volgende stappen:

Benoemingsproces

- Aanmelding;
- Goedkeuring door het groepsbestuur;
- Kennismakingsperiode;
- Benoeming door groepsraad.

Kwalificatieproces

- Inwerken door ervaren (team)leider;
- Invullen kwalificatiekaart samen met de praktijkbegeleider;
- Werken aan de ontbrekende competenties / deelkwalificaties (zie ook de routekaart) ;
- Beoordeling door de praktijkbegeleider en/of de praktijkcoach (zie ook de toelichting op de kwalificatiekaart);
- Toekenning door de praktijkbegeleider en/of de praktijkcoach.

Meer informatie vind je in het huishoudelijk reglement (artikel 96) of in de Kwalificatiematrix groep en regio.

3.7 Democratische besluitvorming in de speltak en groep

Inspraak is een belangrijke pijler binnen Scouting. Dat geldt niet alleen voor de jeugdleden, ook als leiding heb je inspraak in hoe alles geregeld wordt. Nu is het niet werkbaar als alle scouts zich overal mee gaan bemoeien, daarom is er een getrapt systeem. Dit systeem loopt vanaf de lokale groep helemaal door tot de wereldbonden. Elke leidinggevende is lid van de groepsraad. De groepsraad kiest een groepsbestuur dat het beleid op groepsniveau voorbereidt en uitvoert. De groepsraad vaardigt één persoon af naar de regioraad. De regioraad kiest een regiobestuur en vanuit de regioraad is er één afgevaardigde naar de landelijke raad. De landelijke raad kiest het landelijk bestuur met twee Internationale Commissarissen (één voor de WOSM en één voor de WAGGGS).

Vanuit Scouting Nederland gaat er één delegatie naar de Europese en wereldconferentie, waarbij er meerdere stemmen (6 stemmen per land bij WOSM, 1 stem per organisatie met meerdere stemrondes bij WAGGGS) uitgebracht kunnen worden. Die kiezen twee commissies: de Europese commissie en de Wereldcommissie. In het huishoudelijk reglement van Scouting Nederland staat meer informatie over het Nederlandse deel van dit proces.

Voor de oudere speltakken (vanaf scouts) is het ook belangrijk om het democratisch proces in de speltak goed geregeld te hebben. In het Scouts Kompas, de Explorergids en Roverscoutsgids, vind je hierover meer informatie.

4 Scoutfit, ceremoniën, wet en belofte

4.1 Betekenis van de Scoutfit en de tekens hierop

Scouting kent sinds de oprichting een Scoutfit (voorheen uniform genoemd). Oorspronkelijk had dit als doel om binnen een groep geen verschillen te kunnen zien in achtergronden waar de leden vandaan kwamen. Iedereen in een scoutinggroep droeg dezelfde kleding. Daarnaast werd het ook gezien als een speelpak, wat vies mocht worden. Hierdoor bleef je dagelijkse kleding schoon.

Voor het dragen van de huidige Scoutfit zijn er een aantal mogelijkheden. Je kunt een Scoutfit blouse dragen (in de kleur van de speltak waar je bij hoort), maar ook een Scoutfit trui of een Scoutfit T-shirt. Daarnaast draag je een groepsdas of een das van het organisatieonderdeel waar je actief bij bent. Verder worden er allerlei tekens (insignes) gedragen op de Scoutfit. Om precies te weten waar elk insigne thuishoort op de Scoutfit kun je kijken op de website van Scouting Nederland waar dit precies wordt beschreven met een tekening erbij.

4.2 Tradities

Scouting kent een lange historie van allerlei tradities. Deze kunnen per groep soms heel verschillend zijn en zijn in de loop van de jaren ontstaan. Het is soms goed om als groep eens stil te staan bij de tradities die jullie hebben en af te vragen waarom doen we dit en op deze wijze. Tradities zijn er omdat ze een betekenis hebben en niet omdat ze er nu eenmaal zijn.

Als we denken aan tradities dan kunnen we denken aan:

- Viering van Baden-Powell-dag
- Thinking-day
- St. Jorismviering
- Kampdoop

Lees eens meer over tradities op de website van Scouting Nederland, maar kijk ook eens in het spelkompas van jouw speltak. Naast deze voorbeelden, kan je eigen groep natuurlijk ook tradities hebben.

4.3 Scoutingwet, de belofte en ceremoniën

Naast de diverse tradities kent scouting ook een aantal andere zaken die een belangrijke plek innemen binnen het scoutingspel. Denk hierbij aan Wet en Belofte (de C uit de spelvisie SCOUTS), maar ook aan ceremoniën. De wet en Belofte vormen een van de pijlers van het scoutingspel. Het zijn tenslotte de spelregels waar we ons aan houden. Zowel de wet als belofte veranderen als van een jongere speltak overgaat naar een oudere speltak.

Voor zowel de wet als de belofte voor iedere speltak kun je de tekst vinden op de site van Scouting Nederland of in het spelkompas van de speltak.

Daarnaast kennen we ook nog een aantal ceremoniën binnen scouting. Zoals de installatie en overvliegen. Iedere scoutinggroep geeft hier zijn eigen invulling aan, maar het zijn momenten die voor leden belangrijk zijn. Dus het is belangrijk om hier de juiste aandacht aan te geven.

5 Scoutingspel

5.1 Spelvisie SCOUTS

Scouting is veel meer dan het doen van activiteiten in het bos, op het water of in het park. Er zit een visie achter het Scoutingspel, die wordt samengevat in de spelvisie SCOUTS. SCOUTS staat voor Samenwerken, Code, Outdoor, Uitdaging, Team en Spel. De spelvisie geeft aan waar Scouting inhoudelijk voor staat. Voor meer informatie hierover zoek je op website van Scouting Nederland naar "spelvisie".

5.2 Activiteitengebieden

In het spelaanbod wordt gewerkt met acht activiteitengebieden: uitdagende scoutingtechnieken, buitenleven, expressie, sport en spel, identiteit, samenleving, internationaal en veilig en gezond. Het werken met activiteitengebieden brengt variatie aan in het programma. Elk activiteitengebied bestaat uit een verzameling van activiteiten die qua onderwerp bij elkaar horen. De indeling in de acht activiteitengebieden is voor iedere speltak gelijk. Voor meer informatie hierover zoek je op website van Scouting Nederland naar "activiteitengebieden".

5.3 Afwisselend activiteitenprogramma volgens de doorlopende leerlijn

In het Scoutingprogramma zit een opbouw van jong tot oud waarmee aangesloten wordt bij de ontwikkeling die kinderen en jongeren doormaken. Deze opbouw wordt de doorlopende leerlijn genoemd en omvat diverse elementen: het progressiesysteem, de leefwereld, jeugdparticipatie, de progressiematrix, subgroepen, wet & belofte en afnemende begeleiding en toenemende zelfstandigheid. Voor meer informatie hierover zoek je op website van Scouting Nederland naar "doorlopende leerlijn".

De samenhang van de hierboven genoemde zaken wordt uitgelegd in het Spiekbriefje van Spel. Op YouTube kun je dit filmpje met uitleg vinden door te zoeken op "spiekbriefje spel".

5.4 Verloop van een opkomst en het spelaanbod voor de eigen speltak uitleggen

Naast de informatie over de onderwerpen hierboven helpen de diverse spelcompassen en spelgidsen je verder met het invullen van opkomsten. Kijk in de Scoutshop naar de categorie Scoutingboeken voor meer info.

5.5 Participatieladder voor activiteiten toepassen

Het model van de participatieladder hoort de leidraad te zijn voor activiteiten. Jeugdleden worden in toenemende mate zelf verantwoordelijk voor het scoutingprogramma, waarbij ze ondersteund worden door volwassenen. Deze actieve betrokkenheid van kinderen en jongeren wordt ook wel jeugdparticipatie genoemd. Dit gaat in stapjes, overeenkomstig de participatieladder van socioloog Roger Hart.

In het bijgevoegde plaatje staan de treden van de participatieladder getoond, hieronder staat welke trede bij welke speltak hoort:

- Informeren: bevers
- Raadplegen: welpen
- Adviseren: scouts
- Coproduceren: explorers
- (Mee)beslissen: roverscouts

Hoe je deze toepast is te vinden op de website van Scouting Nederland als onderdeel van de doorlopende leerlijn. Roger Hart heeft meerdere boeken geschreven, onder meer over jeugdparticipatie.

5.6 Structuur bieden volgens de participatieladder en spelthema

Voor elke speltak, en dus leeftijdsgroep, is een eigen type structuur en voor bevers en welpen een spelthema. Deze structuur en het spelthema sluiten ook aan op de participatieladder:

Bevers (5-7 jaar)

Bevers spelen in één groep. Er zijn geen vaste subgroepjes, wel worden subgroepjes gevormd voor of bij het doen van activiteiten. Bevers leren samen te spelen en het gebruik van wisselende subgroepjes sluit daar beter bij aan.

De belangrijkste rol van de beverleiding is het creëren van een veilige situatie, waarbinnen de bevers samen kunnen spelen. De leiding geeft daarin het goede voorbeeld. Samen met de bevers geven leidinggevende vorm aan hun fantasie en scheppen zij een eigen wereld (Hotsjietonia) waarbinnen de bevers leuk kunnen spelen.

Leiding zorgt voor een programma dat afgestemd is op het niveau van de bevers. De bevers worden elke dag een beetje wereldwijzer, door alle dingen die ze meemaken. Er blijft nog veel te ontdekken over. Aan jou als leidinggevende de taak om ervaringen te bieden, ze samen te beleven en dan te verwerken. Gun de bevers daarbij voldoende rustmomenten, om weer even op adem te komen. Als leidinggevende ben je een beetje ouder en een beetje vriend. Je zorgt voor een veilige plek voor iedereen, waar je samen op een ongedwongen manier activiteiten onderneemt.

Aangezien bevers aan het begin van hun Scoutingloopbaan staan en ze nog heel veel kansen krijgen, betekent dit dat de activiteiten nog wat eenvoudiger zijn. De extra uitdaging komt later als ze welp of scout zijn. Laat ze stukje bij beetje kennismaken met de buitenwereld, zonder de charmes van de komende jaren al meteen te ontsluiten.

Welpen (7-11 jaar)

Een groep welpen noem je een horde. Een horde bestaat uit 16 tot 24 welpen en is verdeeld in vaste subgroepjes die nesten worden genoemd. Een nest bestaat uit zes tot acht welpen van verschillende leeftijden

Welpen zoeken een speelse leidinggevende die kan activeren, maar ook rust kan bieden. Als leidinggevende van een horde welpen heb je te maken met grote verschillen tussen kinderen. De jongste welpen beginnen net met lezen, terwijl de oudste welpen als tiener aan het begin van hun puberteit staan. Welpen willen zelfstandig en stoer zijn, maar worden soms overvallen door angst, pijn of verdriet. Ze hebben dan ook de bescherming en veiligheid nodig van de leiding en hebben behoefte om terug te kunnen vallen op de leiding voor een schouderklopje, troost en vertrouwen. Als leidinggevende biedt je welpen een duidelijke structuur en realistische verwachtingen, zodat ze binnen een veilige omgeving op ontdekking kunnen gaan.

Als leidinggevende bied je de welpen een uitdagend programma aan, dat rekening houdt met individuele verschillen. De spanningsboog van welpen is al groter dan die van bevers, maar ook welpen hebben behoefte aan afwisseling en rustmomenten. Welpen zijn speels en zitten vol energie en ze vinden het leuk als je met ze meedoet. Jouw speelsheid zit in het bedenken van leuke activiteiten, het durven spelen van een themafiguur en soms gewoon gek durven doen.

De kinderen vinden het erg leuk als je belangstelling voor ze toont. Ze vragen je aandacht met hun talloze verhalen en het stellen van vragen en zoeken de goedkeuring van jou als volwassene. Daarbij kun je ook uitvinden wat de interesses van deze kinderen zijn. Op die manier krijg je ook een betere band met de kinderen en wordt het leiding zijn makkelijker en leuker. Welpen kijken naar hoe jij de dingen doet en doen je na. Ze volgen ook nog vaak de mening die jij hebt en vormen op die manier hun eigen mening over allerlei onderwerpen. Welpen luisteren over het algemeen goed naar leiding,

ze zijn nog erg gehoorzaam. Ze zijn heus wel ondeugend en halen kattenkwaad uit, waarmee ze testen tot hoever ze kunnen gaan en hoe jij reageert. Op bepaalde momenten moet je echter ook weer serieus kunnen zijn en de groep tot de orde kunnen roepen.

Belangrijk hierbij is dat je consequent bent en vertrouwen uitstraalt. Hoewel welpen bij het toepassen van regels en afspraken al wel rekening kunnen houden met de omstandigheden, verwachten ze dat je als leidinggevende op dezelfde manier reageert op hetzelfde gedrag van een andere welp. Als je consequent en eerlijk bent, kun je ook het vertrouwen van de kinderen winnen. Dat kun je gebruiken als je ze wilt overhalen hun grenzen te verleggen of iets nieuws te proberen.

Scouts (11-15 jaar)

Een groep scouts noem je een troep. Een troep bestaat uit 16 tot 30 scouts. De scouts werken nauw samen in ploegen van 5 tot 7 scouts, met een ploegleider (PL) en assistent-ploegleider (APL). Het ploegensysteem van Scouting heeft als uitgangspunt dat scouts met elkaar zo veel mogelijk eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid ontwikkelen. De PL en de APL hebben hierin een bijzondere rol. Het ploegensysteem is gebaseerd op het idee dat jongeren in deze leeftijd naar elkaar toe trekken en een vriendengroep gaan vormen. De duur van de speltak scouts is hierbij dan ook bewust aangepast naar vier jaar: zo is er voldoende spreiding in de leeftijd om én een vriendengroep te zijn én op een natuurlijke manier leiding te kunnen nemen. Een deel van de activiteiten vindt plaats in de ploeg of met de ploeg, maar activiteiten kunnen ook prima in andere samenstelling of de hele troep gedaan worden.

Scouts willen verdraagzame en rechtvaardige leiding, die actief meedoet met het programma. Je bent eerlijk en open naar de scouts toe en bent daarbij ook consequent. Wanneer je eenmaal dingen toelaat, verwachten ze dat ook in de toekomst. Maak afspraken die voor iedereen gelden (dus ook voor de leiding). Wijs scouts op hun eigen verantwoordelijkheid; je bent geen welpenleider, die ze in alles bij de hand neemt. Ben je bewust van je voorbeeldrol: als jij enthousiast bent, zullen ze snel volgen.

Toon interesse in de hobby's van scouts, hun achtergrond, hun dromen en hun gevoelens. Als je de scouts goed kent, kun je immers inspelen op wat je leden bezighoudt. Dit maakt dat je hun aandacht sneller en langer kunt vasthouden en je minder opmerkingen of instructies hoeft te geven. Ze voelen zich dan serieus genomen, gesteund en aangemoedigd. Hun vertrouwen in zichzelf en in jou als leidinggevende groeit.

Dit vertrouwen in jou is essentieel, omdat de leden dan naar je gaan opkijken. Je gaat de scouts inspireren en ze gaan het voorbeeld dat je zelf als leidinggevende stelt volgen. Dit maakt dat er weer eens minder noodzaak is om je scouts te moeten gaan sturen met regeltjes, preken of sancties. Zo ontwikkelt er zich voor jou de ruimte om echt met je leden te gaan werken en ze hun levensbagage mee te geven.

Als leidinggevende bij de scouts sta je tijdens de activiteiten midden in het sociale leven van je jeugdleden. Niet zoals de leerkracht die voor in de klas zijn uitleg geeft. Ook niet zoals ouders die hun kind afzetten bij hun vrienden en achteraf vragen hoe het geweest is. Je hebt hierdoor als leidinggevende een erg goed beeld van wat er binnen je troep gebeurt en hoe elk kind zich in deze troep beweegt en voelt.

Explorers (15-18 jaar)

Een groep Explorers noem je een afdeling. Een afdeling bestaat uit 6 tot 16 Explorers. Bij de Explorers zijn geen vaste subgroepen meer. De groep hoeft voor het overzicht van de jeugdleden niet meer te worden onderverdeeld. Er wordt veel meer projectmatig gewerkt, waarbij steeds wisselende groepjes ontstaan, bijvoorbeeld voor het organiseren van de expeditie.

Als de begeleiding geen programma's of de expeditie voorbereidt, geen financiën doet en geen beslissingen neemt, wat doet de begeleiding dan wel? In het Explorerkompas worden de tien rollen van de begeleiding benoemd. Deze omvatten onder meer het zorgen voor rust en orde, het aangeven van de kaders, de Explorers blijven uitdagen, motiveren en stimuleren, het uitzetten van de grote lijnen en de Explorers ondersteunen bij hun taken.

De rol van de begeleider verandert door het Scoutingseizoen heen. In het begin van een seizoen, wanneer er nieuwe Explorers van de scouts zijn komen overvliegen, ben je relatief meer leiding, bijvoorbeeld door een eerste activiteit zelf te organiseren, als voorbeeld. Enkele weken later, als er een nieuw bestuur is, komt er meer nadruk op de oudere Explorers te liggen en nog verder in het seizoen komt de verantwoording bij de hele afdeling te liggen. Je maakt dus elk jaar een nieuwe start.

Explorers leren omgaan met verantwoordelijkheid, dus ze moeten die verantwoordelijkheid ook krijgen. Ze nemen hun eigen beslissingen, dus moeten ze daar ook de ruimte voor krijgen. Dat betekent voor de begeleiding dat ze moeten loslaten, zodat de Explorers leren taken te verdelen en zelf de touwtjes in handen te nemen. In de afdelingsraad worden gezamenlijk beslissingen genomen en afspraken gemaakt. Het afdelingsbestuur, bestaande uit een voorzitter, secretaris en penningmeester, bereiden de beslissingen en afspraken voor die in de afdelingsraad besproken worden. Het is niet alleen het bestuur, maar alle Explorers die meebeslissen. Het bestuur wordt door de afdeling zelf gekozen. De verkiezingen worden voorbereid door het oude bestuur (of door de begeleiding).

Roverscouts (18-21 jaar)

Roverscouts zijn jeugdleden tussen de 18 en 21 jaar oud, wat betekent dat geen van de jeugdleden meer op de middelbare school zit, maar dat alle leden al begonnen zijn met een vervolgopleiding. Dit kan uiteenlopen van mbo tot universiteit. Een roverscoutgroep bestaat uit 6 tot 16 roverscouts. Een stam heeft geen subgroepen. Net zoals bij de explorers is er zelfbestuur en een stambestuur.

Roverscouts regelen alles geheel zelfstandig. Het bestuur zorgt ervoor dat de speltak zelfstandig draait, een coach of adviseur kan advies geven. De aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid van de groep liggen bij de leden zelf. Alle leden zijn immers minimaal achttien jaar en voor de wet meerderjarig.

Coaches zijn jonge mensen (21 tot 23 jaar) die ook na hun tijd als roverscout meerwaarde voor de speltak kunnen bieden door hun ervaring en affiniteit met de doelgroep. Doordat ze elke week meedraaien tijdens de opkomsten, kunnen coaches bij uitstek de speltak motiveren voor de grotere projecten, zoals een zomerkamp buiten de landsgrenzen. Coaches kunnen er ook voor kiezen om periodiek mee te draaien. In eerste instantie ondersteunen coaches het bestuur. De richtlijn is één of twee coaches per stam. Iemand kan dus maximaal twee jaar coach zijn.

De positie van de coach is bijzonder: een coach is geen jeugdlid meer en ook geen kaderlid, maar is buitengewoon lid. Coaches hebben dus dezelfde status in een groep als een plusscout. Voor de duidelijkheid: de coach wordt niet per definitie een plusscout, maar een buitengewoon lid. Afhankelijk van de situatie kan dat wel samenvallen in één persoon, wanneer de coach zich aansluit bij de plusscouts van de groep.

Soms lijkt het alsof de taken van het stambestuur en coach of adviseur elkaar bijten. Dat is echter zeker niet noodzakelijk. Hieronder een overzicht om het verschil duidelijk te maken.

Bestuur	Adviseur
Leiden	Adviseren
Organiseren	Observeren en bewaken
Projectleiding	Projectbegeleiding
Toezien op afspraken	Toezien op het bestuur
Communiceren met andere stammen en regio's	Observeren en bewaken
Keuzes maken	Keuzes begeleiden en wijzen op consequenties
Zorgen dat er programma's worden gemaakt	Motiveren
Informatie opzoeken	Wijzen waar informatie gehaald kan worden
Netwerken	Lobbyen

Meer info over de structuur en de ontwikkeling van de jeugdleden is te vinden in de gidsen en kompassen per speltak en in de inhoudelijke toelichting van de kwalificatie "begeleiden van jeugdleden".

5.7 Progressiematrix toepassen

Binnen elk activiteitengebied zijn er voor alle speltakken leuke, leerzame en uitdagende activiteiten in een doorlopende lijn van bevers tot en met roverscouts opgenomen. Dit wordt de progressiematrix genoemd.

Deze progressiematrix dient als handvat voor groepen om met elkaar te spreken over wat je in welke speltak doet en om zo vorm te geven aan de doorlopende leerlijn door de speltakken heen. De progressiematrix is ook een handig handvat om binnen je groep te zorgen voor de aansluiting tussen de verschillende speltakken op gebied van de activiteiten: wat doe je aan pionieren bij de welpen en wat doe je bij de scouts?

Leidinggevenden kunnen de progressiematrix gebruiken voor de invulling van de wekelijkse Scoutingprogramma's, om zo het programma af te stemmen op de activiteitengebieden en leeftijdsgroepen (doorlopende leerlijn). De progressiematrix is een richtlijn en het is geen probleem om hier, gezien de situatie in je groep, (iets) van af te wijken.

Op de website van Scouting Nederland kun je de verschillende progressiematrices per speltak downloaden.

5.8 Meerwaarde voor jeugdleden met insignes, jaarbadges en awards

Op basis van bovenstaande toelichting zijn de insignes (welpen en scouts), jaarbadges (Explorers) en awards (14 tot 24-jarigen) ook toe te passen. De progressiematrix per speltak biedt hierin meerwaarde om dit specifiek voor een speltak, of op basis van de leeftijd van een jeugdlid, toe te passen in een opkomst of activiteit. Meer informatie over insignes en jaarbadges vind je op website van Scouting Nederland en meer informatie over de awards (The International Award For Young People) vind je op de website van Award Nederland.

5.9 Jeugdleden begeleiden in hun ontwikkeling volgens de doorlopende leerlijn

De doorlopende leerlijn is het hele systeem aan spelvormen en methodieken, waarbij de rol van de leiding steeds verder afneemt en de jeugdparticipatie steeds verder toeneemt. Daar horen ook onderwerpen bij als het werken in subgroepen, het omgaan met insignes (van beverbadges tot de uitdagingen bij de roverscouts) en activiteiten met steeds meer uitdaging. Dit laatste onderdeel is uitgewerkt in de progressiematrix.

Op de website van Scouting Nederland wordt dit verder uitgewerkt en per leeftijdsgroep beschreven.

5.10 Naleven gedragscode van Scouting Nederland en gedragscode

Zie de website van Scouting Nederland voor de gedragscode en het protocol ongewenst gedrag.

5.11 Materialen juist toe passen en onderhoud

Zie de gebruiksaanwijzing van de materialen die je gebruikt. Veel informatie hierover is ook te vinden in de veiligheidsbladen, deze zijn te vinden op de website van Scouting Nederland.

5.12 Actief mee te doen aan groeps-, regio- en (inter)nationale activiteiten

Zie de website van Scouting Nederland voor alle interregionale, nationale en internationale evenementen, zie de website van je eigen regio voor regionale evenementen.

6 Kamp & scoutingkennis

6.1 Verschillen

Er is natuurlijk een verschil tussen het draaien van een wekelijkse opkomst of een weekend- of zomerkamp. Dit geldt natuurlijk niet alleen in de tijdsduur, maar ook voor de interactie tussen de jeugdleden onderling en tussen de jeugdleden en de stafleden. Daarnaast dien je bij een weekend- of zomerkamp met een aantal andere factoren rekening te houden die normaal gesproken niet zo vlug bij een wekelijkse opkomst een rol spelen. Verder vraagt het ook van de leiding een andere voorbereiding dan een wekelijkse bijeenkomst.

Gedurende een weekend- of zomerkamp dien je duidelijk rekening te houden met de verdeling van de energie van de jeugdleden over de verschillende momenten en dagen van het kamp. Tenslotte wil als je staf graag dat de leden overal aan deel kunnen nemen en ook enthousiast zijn. Houd daarom dan ook goed rekening met de verdeling van drukke en rustige activiteiten over de dag en zorg voor voldoende rustmomenten in je programma.

Jeugdleden krijgen gedurende een kamp langere tijd met elkaar te maken. Dit zal op een zeker moment tot irritaties onderling leiden. Ben hierop voorbereid en probeer ervoor te zorgen dat je dit ziet aankomen, zodat je als leiding hier adequaat op kunt ingrijpen.

Op de website van Scouting Nederland is op diverse plaatsen informatie te vinden omtrent situaties die zich voor kunnen doen op een kamp en hoe daarmee om te gaan.